

סימן נג

אם מותר להכניס לשירותים מחשב ודיסק שיש בו דברי תורה

הרב אהרון שלמה ווייזנער, פה לונדון יצ"ו.

לכבוד הרב הגאון הגדול שמו הטוב נודע בשערים מרביץ תורה לעדרים פאר הרבנים מוהר"ר יוסף בר שלום שליט"א, הרב הראשי לעיר בת ים.

אוצר החכמה

000000

הנה באה שאלה אלי ורציתי לשאול מה אתם פוסקים בנידון להכניס כתבי קודש במקום הטינופות, דהנה בשו"ע או"ח (סי' מ"ג סעי' ו) פוסק היה לבוש בתפילין והוצרך לבית הכסא בלילה או סמוך לחשיכה שאין שהות להניחם עד אחר שיצא לא יכנס בהם גלויין בבגדו ואפי' להשתין מים בבית הכסא קבוע, אלא כיצד יעשה חולצין ומניחין בכלי אם היה טפח או בכלי שאינו כליין אע"פ שאין בו טפח ואוחזן בידו ונכנס ע"כ, ובמגן אברהם שם (אות י"ד) בסוף דבריו פסק לא יאחו אדם ס"ת בזרועו ויכנס לבית הכסא אע"פ שכרוך במטפחת וכו', ומשמע דכתבי קודש שרי במטפחת כמו קמיע, וע"ז באתי לשאול כמה דקדוקים דהיינו אם מותר להכניס מכונות דפוס שקורין בלע"ז "קומפיוטר" קטנה שמכניסים מה שקורין "דיסק" וכתב בזה דברים שבקדושה דהיינו כל

כתבי קודש וכדו' כשהוא דלוק דהיינו דיש לצדד אי הוי כמו שכרוך במטפחת דהיינו דכרוך בתוך המכונה (הקומפיוטר) או כיון דנראה האותיות בהמסך לא הוי כמו שכרוך ואסור להכניסו, וגם אוסיף לשאול בנידון "קסטה" הנקרא בלע"ז "טעיפ" שיש עליו שיעור של תורה או שום דבר שבקדושה או לא דהיינו אם מותר להכניס לבית הכסא דברי תורה אע"פ דנקרא כרוך במטפחת כיון דמה שיש בו קדושה הוא בתוך הקסטה או לא ע"כ.

וערך רציתי לשאול בענין הקשור לפסק הנ"ל דכתבי קודש, דהדין הוא שאם היה כרוך במטפחת מותר להכניסו, דהיינו באופן שיש לו נייר שכתוב בו איזה דבר שבקדושה ומדביק ע"ז פלסטיק סביב הנייר. ונמצא דהנייר דבוק בפלסטיק מכל הצדדין ותיקון הוא כדי שלא יקרע. ובזה בא השאלה שלי, אם הוי נקרא זה כרוך במטפחת ומותר להכניסו או אמרינן דכיון דהפלסטיק דבוק עליו רק עושים כן לתיקון הנייר שלא יקרע נעשה כבטל להנייר וממילא לא הוי כמו כרוך במטפחת ואסור להכניסו לבית הכסא.

זוה אשר השבתי.

לכבוד הרה"ג רבי אהרן שלמה ווייזער שליט"א, לונדון.

הנני להשיב לכת"ר על שאלתו בנידון הכנסת

מחשב ודיסק וקלטת לשירותים, ומעלת

כת"ר רצה ללמוד שכתבי הקודש כשהם מכוסים שרי כמו קמיע ועפ"ז שאל לגבי המכונה שמדפיסה וכן הקסמות וכו', הנה כמדומה שלא זו הסוגיה ללמוד משם לנידון דידן דתפילין יש בהם כתב וקדושה בעצם אלא שהם מכוסות. אבל דיסק וקסטה אין בהם כלום, מלבד סימנים

אלקטרוניים או בינאריים שאיש אינו קולט ^[אוצר החכמה] ומבין אותם בחמישה החושים. והתורה ניתנה לבני

אדם עם חושים, ומה שאצלנו לא נקרא "כתב", אינו כלום, ומה שהמומחים יש להם מכונות

המצליחות להפוך את אותם סימנים חזרה לכתב, אין זה כלום. כך שקסטה ודיסק קלים

הרבה יותר מתפילין מכוסים במה שהם אינם כלום, וידוע שהרבה פוסקים אחרונים כבר דנו

בנושא זה ונראה שלכו"ע מותר למחוק דברי תורה שעל דיסק וקסטה, רק בשם ה' (שם ה')

ממש) מחמירים, ועי' בשו"ת באר משה להגאון ר' משה שטרן זצ"ל ח"ז (קונטרס אלקטריק סי'

קיא) שנשאל אם מותר להיכנס לביהכ"ס עם טייפ שעליו יש תפילות וחידושי תורה. והשיב,

לית מאן דחש לה ומותר, כי אין ניכר על הטייפ שום אות שבעולם והכל נעשה ע"י החשמל

המפליא פלאות ה' ולית דין צריך בושש שמותר, אבל חלילה לפתחו ולשמוע מה שנרשם על

הקסטה תפילות וחידושי תורה וכל כיוצא בזה, ויצבור יוסף - א / בר שלום, יוסף בן בן ציון חי עמ' 217

וע"ע שם (סי' קח) שנשאל אם מותר למחוק והשיב מחיקה בוודאי מעיקר הדין ליכא איסור שאין האותיות ניכרות וכו' וגם לא נתקדשו כלל, וא"א לקדשן ולא מהני לקדשן, רק מאחר שנראה כמחיקה ע"כ יותר טוב למחוק ע"י שיקליט זמר אחר ועי"ז ימחק, וע"ע שם ת"ת (סי' סו).

[אח"ח 61087]

וע"ע שו"ת אגרות משה חלק יו"ד ח"א (סי'

קעג) שכתב בענין למחוק ולכתוב דבר

אחר אף שלא ידוע לי איסור ברור כי אין שם אותיות ומה שיגרום שלא ישמעו משם (והכוונה

המחיקה) ודאי אינו כלום וכו' מ"מ למעשה אולי אין למחוק שנראה כמחיקת השם ע"כ. והנה

מדבריו נראה כי לכתחילה מעיקר דינא מותר למחוק, אלא שמ"מ נשאר אצלנו ספק, וע"כ הוא

מחמיר בשם השם כמש"כ "שנראה כמחיקה השם" ומשמע בשאר דברים שרי. וע"ע שם

בח"ב (יו"ד סי' קמב), וע"ע שם אור"ח ח"ג (סי' לא), ועי' בשו"ת ציץ אליעזר ח"ג (סי' א) שכתב

שמותר למחוק. ואפי' שם שמים שנקלט בטעות עדיף למוחקו ממה שישמעו כמה פעמים ויהיה

זלזול בכבוד שמים, אלא שהרב מייעץ שכדאי למחוק ע"י קטן או בדרך של גרמא. וע"ע שו"ת

חוות יאיר (סי' טז). ובשו"ת ארץ צבי פרומר (סי' כב). ובשו"ת מנחת אלעזר ח"ג (סי' כה). וע"ע

בשו"ת יביע אומר להראשל"צ הגר"ע יוסף שליט"א ח"ד (חיו"ד סי' כ) שהאריך בזה

ובמסקנתו כתב שלדעתו להלכה מותר למחוק אזכרות ודברי קדושה שהוקלטו על סרט בכדי

להקליט עליו ענין אחר, ואין בזה בית מיחוש כלל. וע"ע שו"ת משנה הלכות ח"ה (סי' קנט),

וע"ע שם ח"ז (סי' קסה). וע"ע שו"ת מעשה

אוצר החכמה

חושב ח"ב (סי' י). וע"ע שו"ת מנחת יצחק וז"ל
 ח"ג (סי' קב). וע"ע שו"ת שבט הלוי ח"ב (סי'
 קמה). אמנם אם המחשב דלוק בדברי תורה
 הנראים על המסך, פשיטא שאסור, שחרי ד"ת
 נראים ואין להכניסם למקום הטינופת והלא אין
 צריכים כאן דיני "כתב" לעניין שבת וכיוצ"ב,
 אלא ענין "לא תעשון כן לה' אלוהיכם". ובוודאי
 גם מי שישים מקרן שקופיות מחוץ לשירותים

שיקרין דברי תורה על קיר השירותים בפנים,
 אע"פ שאין שם שום כתב וממשות רק ציורי אור,
 נאסור לעשות כן משום דהוי בזיון לתורה.

ובדבר ציפוי ניילון על הדף כשנעשה
 לשמור, הוא בטל אל הדף, כך כתוב
 בשו"תים האחרונים, ועי' שו"ת אגרות משה
 חיו"ב ח"ב (סי' קלג). ואכמ"ל.
 אוצר החכמה

סימן נד

בדבר מנהג ה"חלאקה"

נשאלתי מאדם שבנו הגיע סמוך
 לגיל שלש שנים, ורוצה
 לעשות לו תספורת "חלאקה" במירון ליד
 קברו של רשב"י, אך לא מסתדר לו הזמן
 לעשות התספורת בדיוק בסיום שלש
 שנים, אם אפשר להקדים חודש או קצת
 יותר לפי הזמן שמסתדר לו, או לאחר
 מזמן הקבוע לילד שלש שנים. ומה מקור
 המנהג הזה.

[אח"כ 61087]

תשובה, הנה מקור למנהג זה לא מצאנו
 בהלכה, אלא שבזוהר הקדוש נרמז
 שבהגיע הילד לגיל שלש שנים עושים לו
 תספורת ויש לו לאביו מעלה בזה שמחנכו
 במצוות ולכן משאירים לו פאות הראש לקיים בו
 מצוה ראשונה של פאות הראש. ועי' לשון
 הזוה"ק (פרשת קדושים פסקה קכז) שכתב, אחר
 ג' שנים נתמנה עליו כח עליון מלמעלה, ובשנה

הרביעית "יהיה כל פרו קודש הילולים", מהו
 קודש הילולים, היינו תשבחות לשבח את הקב"ה
 וכו'. וע"ע בזוהר (ח"ב דף קע ע"א). ובספרי
 המקובלים כתוב עוד טעמים למה עושים את זה
 ביום ל"ג בעומר, כי ביום ל"ג בעומר נסתלקו
 הדינים שהיו עד כה במיתת תלמידי רבי עקיבא,
 ומיום זה מתמתקים הדינים ולכן מגלחים את
 השערות ביום זה, שהשערות לאיש דינים. ויש
 שכתבו שאם גיל הילד נופל לשלש שנים לפני או
 אחרי ל"ג בעומר מ"מ יעשו לו תספורת דוקא
 בל"ג בעומר. וכתב רבנו המהר"ו בספר שער
 הכוונות (דף פז ע"א) וז"ל, המנהג הוא שנהגו
 ישראל לנסוע בל"ג בעומר לקברי רשב"י ורבי
 אלעזר בנו הקבורים במירון, ואוכלים ושותים
 ושמחים שם, ראיתי למורי האר"י ז"ל שהלך
 לשם בל"ג בעומר הוא וכל אנשי ביתו. וישב שם
 שלשה ימים וכו'. והרב ר' יונתן סאגיש העיד
 שעוד קודם שהלכתי ללמוד אצל מורי ז"ל הוליד